

Jedenáctý dopis ze Zimbabwe

Poslední dva týdny už čím dál víc cítíme, že naše dny v Zimbabwe jsou sečteny. Postupně si odškrtnáváme ze seznamu povinností věci jako napsat si místní písničky, spravit obal na kytaru, uplést náramky pro oratorní animátory, předat důležité dokumenty řediteli školy, vyplnit závěrečné hodnocení pro naši vysílající organizaci Sadbu, naposled vyčistit koupelny v dobrovolnickém domečku, zrevidovat inventuru počítačů apod.

Nejnáročnějším úkolem je ale bezesporu předání oratoře. Vzhledem k tomu, že salesiáni s námi nikdy v oratoři pořádně nepracovali, snažíme se předat jim co nejvíc ze získaného know-how jinými způsoby. Vnucujeme jim zprávy o tom, jak za nás oratoř vypadala, vyrábíme zpěvník s oratorními písničkami, předáváme jim kontakty na animátory, prosíme je, aby se zastavili na schůzce s nimi, a taháme je do skladu, aby viděli, co kde leží, a jak je třeba vybavení udržovat. Na náš odlet připravujeme také naše pubescentní animátory samotné, když jim dáváme za úkol připravit si biblická povídaní, učíme je vést písničky, zapojujeme je do úklidu a necháváme je organizovat sportovní hry. Pevně proto doufáme, že až zmizíme, salesiáni v sobě najdou donboscovského ducha a o děti a mládež se postarají. Ostatně otec Bruno neustále prohlašuje, že oratoř musí pokračovat.

Otec Bruno prohlašuje, že oratoř musí pokračovat

Jako dárek na rozloučenou jsme oratoriánům na předposlední víkend připravili dvoudenní program s přespáním v oratoři. Ve třech družstvech hledali poklad, naslouchali duchovnímu programu a modlili se vlastní připravenou modlitbu, soutěžili v tanci a v sérii sportovně-vědomostních her.

V sobotu odpoledne jsme se rozešli do domovů. Černoušci celkem radostně, my zcela vyčerpaně. Zdá se totiž, že děti si "přespání v oratoři" vyložily jako "celonoční bugr". Když se přehoupala půlnoc a nastal čas uložit se ke spánku, děti se začaly přetahovat o matrace, protože někteří malí sobečkové museli mít pro sebe hned dvě. Po boji o matrace, večerní modlitbě a zpívání se kluci pustili do další bitvy. Místností poletovaly deky, boty, trenýrky i děti. Ani Nadin pokus přechíst jim africkou pohádku se nesetkal s úspěchem. Nic nepřimělo rozjívěné oratoriány přestat plazit se po zemi, rozsvěcet a zhasínat světlo, lehat si pod matrace, tahat je sem a tam, fackovat se a jako zlatý hřeb nasbírat venku kamínky a začít je potají házet po ostatních. Když jeden přistál na hlavě i Nadě, pohár trpělivosti přetekl a David zavelel: "Tak jo, všichni sbalit a jdeme domů." "Cóóóóóóže? Teď v noci?" ozvaly se překvapené a trochu ustrašené hlasy. "Jo, teď v noci. Každý vezme svou matraci, odneseme je zpátky do skladu a pěšky vyrazíme." Najednou bylo ticho jako v hrobě a mohli jsme všichni normálně usnout. Dvouapůlhodinové ukládání oratorního zvěřince byla určitě skvělá průprava na naše budoucí dítko.

Přetahovaná na oratorní víkendovce

Závěrečná ceremonie s předáváním školních certifikátů

Také škola se rozloučila se studenty. Protože závěr výuky je hektický kvůli státním zkouškám, kdy žáci končí jeden po druhém a už se do školy nevrací, konala se závěrečná ceremonie již v měsíčním předstihu. Takticky jsme se nenechali vtáhnout do chaotických příprav, a tak jsme si mohli naplno užít africkou show: polovina studentů přišla pozdě anebo nepřišla vůbec a místo očekávaného slavnostního předávání školních certifikátů jsme se mlátili smíchy nad jedinečnou fraškou, kdy nikdo moc nevěděl, co má dělat, některé diplomy chyběly, veřejně se předčítalo, kdo ještě nezaplatil školné apod. Opět se ale ukázalo africké kouzlo – černoši umí věci zpackat tak roztomile, že odcházíte naprosto nadšení.

Se studenty jsme tedy dokončili výuku i všechny potřebné projekty a testy. Tentokrát nás ani pořádná dávka afrického chaosu u státních zkoušek nevyvedla z míry. Vše se nakonec nějak poddalo a my jsme mohli odjet s čistým svědomím, že jsme odvedli dobrou práci a nenechali žádného kostlivce ve skříni.

Zdá se, že už se z nás stali otrlí dobrovolníci, protože jsme si i v největším zkouškovém frmolu dokázali říct: "Ale, žádný stres, on se nikdo nezblázní." a po vzoru našich kolegů jsme na dva dny zmizeli ze školy. Jeli jsme navštívit jednoho kněze a tři studenty do jejich vesnických domovů hluboko v buši, kam se po asfaltu nedostanete. Užili jsme si řízení terénní toyoty na stovkách kilometrů prašných děravých cest a viděli jsme, jak vypadá drsná misie, kde lidé žijí bez aut, bez elektřiny a bohužel i bez úrodné půdy, aby si vypěstovali nějakou obživu. Jejich kulaté domečky sice vypadají romanticky, ale dny těchto venkovanů jsou naplněny tvrdou prací a beznadějným čekáním na lepší budoucnost.

Pro nás však nastal čas loučení. Zprvu jsme byli černochoy docela zklamaní, když jsme místo očekávaného: "Šťastnou cestu!" či: "Budete nám chybět." od nich slyšeli jen přidržené: "Vy odjíždíte už za týden? Tak to mi tu nechte váš notebook, doma si koupíte nový.", "Co budete dělat se svými mobily, hodinkami...?", "Musíš mi dát svoje brýle!" nebo: "Co od vás dostanu jako dárek na památku? Zítra se uvidíme naposled, tak já si pro to přijdu." Samozřejmě, že dárky jsme našim přátelům na konci dávali. V posledních pár dnech nás pak i černoši mile překvapili, když nám uspořádali několik hezkých rozlučkových večerů a návštěv, při kterých nás štědře podarovali nádhernými látkami, tradičním oblečením a dřevěnými soškami. Největší párty byla v komunitě, kam jsme pozvali sestry a nejbližší přátele. Nakonec nás překvapilo, kolik kamarádství za ten rok vzniklo.

Jenže najednou sedíme v autobuse, naposledy máváme Don Boscu ve Hwange a sledujeme za oknem africkou krajinu, ve které se míhají baobaby, akácie, vyschlá říční koryta, slaměné střechy malebných hliněných domečků, stáda krav a koz, dívky s kbelíky vody na hlavách a černošky, jež na zádech neúnavně vláčejí svoje ospalá miminka. Říkáme si – je to jen sen, nebo pravda? Opravdu jsme strávili celý rok ve Hwange? Je možné, že jsme ještě v Africe? Za pár hodin necháme Zimbabwe daleko za námi a s ním i jednu nezapomenutelnou životní etapu...